

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน การวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยสำรวจสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนทั่วประเทศจำนวน 369 คน และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยเพื่อคัดเลือกตัวแปรและองค์ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนโดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) 2) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างรูปแบบและประยุกต์ใช้ทฤษฎีเชิงระบบนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน 3) ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การศึกษานำร่อง โดยนำรูปแบบไปทดลองกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก (สพม. 39) จำนวน 15 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบ ส่วนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบไปทดลองกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก (สพม. 39) จำนวน 26 คน ที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานำร่อง โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน 4) ประเมินผลรูปแบบโดยรวมรวบรวมข้อมูลจากครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมรับการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจแบบทดสอบ แบบประเมินตนเองด้านทักษะปฏิบัติ แบบประเมินตนเองด้านเจตคติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และสถิติทดสอบที่

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจำนวน 14 ตัวแปร พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.71 – 0.93 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวโดยพิจารณาองค์ประกอบด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ สมรรถนะด้านการจัดการสารสนเทศ (0.86) สำหรับองค์ประกอบด้านการจัดการตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ สมรรถนะด้านการกำหนดนโยบาย (0.86) สำหรับองค์ประกอบด้านการศึกษา ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ สมรรถนะด้านการจัดกิจกรรม (0.93) และสำหรับองค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (0.88)

ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า องค์ประกอบด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 1.00 รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการจัดการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.99 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนยังพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

2.1 ผลการสร้างโครงร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านการจัดการ ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดทำเป็นรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Model of Cooperative Learning) และทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Theory of Adult Learning) ประกอบด้วยชุดฝึกอบรม 4 หน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ หน่วยที่ 1 บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หน่วยที่ 2 การจัดการ หน่วยที่ 3 การศึกษา และหน่วยที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้วิจัยสร้างโครงร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนด้วยการนำทฤษฎีเชิงระบบ (System Analysis Approach) มาใช้ในการออกแบบรูปแบบดังกล่าว ทำให้ได้โครงร่างรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

- 1) ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
- 2) หลักสูตรฝึกอบรม
- 3) สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม
- 4) กิจกรรมการฝึกอบรม

2.1.2 ปัจจัยด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- 1) กระบวนการเรียนรู้
- 2) การวัดและประเมินผล

2.1.3 ปัจจัยด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย รูปแบบที่เสริมสร้างสิ่งต่อไป

- 1) ความรู้ความเข้าใจของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
- 2) เจตคติของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
- 3) ทักษะปฏิบัติของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

2.2 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู

บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบและความสอดคล้องของโครงสร้างรูปแบบ พบว่า โครงสร้างรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) ส่วนการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ พบว่า โครงสร้างรูปแบบมีความสอดคล้องกันตั้งแต่ 0.62 – 1.00 แสดงว่า โครงสร้างรูปแบบมีความสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ

2.3 ผลการปรับปรุงโครงสร้างรูปแบบก่อนนำไปใช้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงโครงสร้างรูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ ดังนี้

2.2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ได้ปรับปรุงภาษาในด้านหลักการให้มีความกระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงภาษาและเขียนกิจกรรมการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และได้เพิ่มการศึกษาดูงานห้องสมุดเข้าไปอีกเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ปรับขยายระยะเวลาให้เหมาะสม

2.2.2 ด้านกระบวนการ ได้ปรับเพิ่มการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้าฝึกอบรมกับบรรณารักษ์ในห้องสมุด ได้ปรับปรุงภาษาในแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ได้ปรับปรุงแบบประเมินตนเองด้านเจตคติให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

3.1 ผลการศึกษานำร่อง เมื่อนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนไปทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบ ภายหลัง

เสร็จสิ้นการฝึกอบรมตามรูปแบบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้เข้าฝึกอบรมประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบ และความเหมาะสมของรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ พบว่า ภาพรวมของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) ส่วนภาพรวมของรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ พบว่า ภาพรวมของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62)

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบ

ผลการทดลองใช้รูปแบบ นำรูปแบบการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก (สพม.39) จำนวน 26 คน ได้ผลดังนี้

3.2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมีสมรรถนะในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติหลังทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ภาพรวมของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58)

4. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

หลังจากนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนไปทดลองใช้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของคณะกรรมการร่วมพัฒนามาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ของสตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam and Others, 2007) ประเมินครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ 2) ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ 3) ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ และ 4) ด้านความถูกต้องของรูปแบบ โดยให้ผู้เข้าฝึกอบรมประเมินหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

4.1 ผลการประเมินรูปแบบ ผลการประเมินรูปแบบโดยครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) แยกเป็นรายประเด็นในด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.50) ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56)

ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.59) และด้านความถูกต้องของรูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49)

4.2 การปรับปรุงรูปแบบ หลังจากรวบรวมข้อมูลจากการประเมินรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินโครงร่างรูปแบบ และข้อคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาปรับปรุงรูปแบบดังต่อไปนี้

4.2.1 ปรับปรุงภาษาด้านเนื้อหาโดยใช้ถ้อยคำที่กระชับและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.2 ปรับปรุงกิจกรรมในการฝึกอบรมให้มีความกระชับและเหมาะสมกับเวลาในการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

หลังการปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะข้างต้น ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ต่อไป

อภิปรายผล

การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ผู้วิจัยสรุปประเด็นผลการวิจัยเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยีนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

การอภิปรายในการศึกษาในชั้นตอนนี้มีรายละเอียดดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยีนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนโดยสรุปพบว่า ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรมีสมรรถนะวิชาชีพ 4 ด้านคือ 1) ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านการศึกษา และ 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผลจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2552) สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรวรรณิ จันทรศิริ (2550) ที่พบว่าครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีสมรรถภาพด้านความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติด้านการคิด และทักษะด้านการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอับดุลเลาะห์ (Abdullah, 1998) พบว่า ครูบรรณารักษ์ควรมีสมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านการจัดการ ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับกิตติพร เพชรพราว (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะและทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์สำหรับบรรณารักษ์ในอนาคตที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด คือ มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้เหมาะสมกับผู้ให้บริการและผู้ร่วมงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความสำคัญที่สุดคือ มีทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คือ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดอัตโนมัติในการ

ปฏิบัติงานได้ และมีทักษะในการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม ประหยัดและรวดเร็ว ส่วนในด้านการจัดการที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด คือ มีทักษะในการทำงานในรูปแบบของการทำงานเป็นทีม และสามารถพัฒนาทีมงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ ยังสอดคล้องกับพินพา อินแบน กุลธิดา ท่วมสุข และจุฑารัตน์ ทรายณะวงศ์ (2542) ที่ได้ศึกษาลักษณะงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ให้บริการสารสนเทศในองค์กรของรัฐและเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า บุคลากรผู้ให้บริการสารสนเทศควรมีความรู้ความสามารถด้านการบริการและการจัดการที่ควรมีมากที่สุดคือ การวางแผนกำหนดนโยบาย บริหารงานบุคคลและหน่วยงาน ในด้านความรู้ความสามารถด้านงานเทคนิคบรรณารักษ์ควรมีความรู้ความสามารถในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหารบรรณารักษ์ควรมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารกับผู้ใช้เพื่อทราบความต้องการ สามารถแนะนำชี้แหล่งสารสนเทศได้ ส่วนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บรรณารักษ์ควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือที่ทันสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ในสำนักงาน รู้จักวิธีใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและประยุกต์ใช้กับงานจัดการข้อมูลสารสนเทศได้

2. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

2.1 การอภิปรายการสร้างโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ในครั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้นำเอาผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพตามแนวความคิดเชิงระบบในรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรมของเสนห์ จุ้ยโต(2554) โดยมีองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ประกอบด้วยครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน หลักสูตรฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้หรือฝึกอบรม การวัดและประเมินผล 3) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ (Output) ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ เจตคติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชูชัย สมितिไกร (2554 : 24-28) และสมคิด บางโม (2553 : 17-18) ในการฝึกอบรมตามแนวคิดเชิงระบบมีรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปราย การระดมสมอง และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช คันต (2551) พบว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้อยู่ในสถานการณ์จริง ผู้เรียนได้

สร้างความรู้ด้วยตนเอง และการมีส่วนร่วมในกลุ่ม การเรียนรู้ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมี การสะท้อนความคิดเห็นจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ (2544) ให้ความเห็นว่าคุณค่าการวิชาชีพบรรณารักษ์จะต้องพัฒนา ตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะในรูปแบบ ต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน และสอดคล้องกับจุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2534) ที่กล่าวถึงรูปแบบที่บรรณารักษ์ต้องการพัฒนาวิชาการมากที่สุดคือ การฝึกอบรมและ ศึกษาดูงานห้องสมุดอื่นภายในประเทศ

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนนี้ ผู้วิจัยได้ ประยุกต์แนวคิดการฝึกอบรมเชิงระบบ (สมคิด บางโม, 2553) 5 ขั้นตอน คือ การหาความ จำเป็นการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การออกแบบโครงการฝึกอบรม การ ดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม โดยกำหนดจุดประสงค์การฝึกอบรมของ รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ให้เกิดทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดขั้นตอน การดำเนินการที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนกับสมรรถนะที่จะเสริมสร้างครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียน กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรม และวิธีเสริมสร้าง สมรรถนะวิชาชีพออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ และจัดเรียงเนื้อหาไปตามลำดับอย่างต่อเนื่องกัน กำหนดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติโดยเน้นผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้แบบกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือ ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เช่น ใบความรู้ ใบงาน โดยวิทยากรเป็น ผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นให้ร่วมคิดให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันตามประเด็นที่กำหนดมากกว่า ให้การบรรยาย วิทยากรจะให้การเสริมแรงด้วยการนำอภิปราย สรุปคำตอบให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนและเป็นไปอย่างต่อเนื่องที่ละขั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ผู้ใหญ่ (Theory of Adult Learning) ที่ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพในครั้งนี้ที่ผู้ใหญ่อายุต้องเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้ลงมือ ปฏิบัติดีกว่านั่งฟังการบรรยายนาน ๆ ผู้ใหญ่จะสามารถเพิ่มพูนความรู้ความคิดใหม่ ๆ ได้ดีเมื่อ มีโอกาสโต้แย้ง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (วิจิตร อาวะกุล, 2540 : 201-202) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning) ที่ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต้องอาศัยทักษะทางสังคมโดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกัน ต้องใช้กระบวนการกลุ่มในการ เรียนรู้ (ทิตนา แคมมณี, 2550 : 40-43) มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการ ฝึกอบรมให้ปลอดภัยเกิดมิตรสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการฝึกอบรม ผลการพัฒนาแบบยัง สอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบสมรรถนะแรงงานในสถานประกอบการของฉัตรชาญ ทองจับ (2552) ว่าการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรชุดฝึกอบรมทำให้พนักงานมีสมรรถนะสูงขึ้นทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ วรกุล (2553) ที่ได้

พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสำนักวิทยบริการและพบว่ารูปแบบเป็นหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และจากการประเมินติดตามผลหลังการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อผู้เข้าฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 การอภิปรายการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ในการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำโครงสร้างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างรูปแบบพบว่า มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.12 – 5.00 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.35-0.64 แสดงว่าทุกองค์ประกอบของโครงสร้างรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างรูปแบบพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.62-1.00 แสดงว่าโครงสร้างรูปแบบมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบด้วยการบูรณาการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสังัด อุทรานันท์ (2532) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) โบแชมพ์ (Beauchamp, 1981) และทาบ (Taba, 1962) โดยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาความต้องการจำเป็นหลาย ๆ ด้านมาประกอบในการพิจารณาเพื่อสร้างโครงสร้างรูปแบบที่มีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำโครงสร้างรูปแบบไปปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้

3. การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

3.1 การอภิปรายการศึกษานำร่อง มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษานำร่องโดยทดลองฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 (สพม.39) จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้รูปแบบและเพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการทดลองออกเป็น 2 ส่วน คือ การทดลองใช้รูปแบบโดยการศึกษานำร่อง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบในสถานการณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก โดยใช้ระยะเวลาการอบรมจำนวน 3 วัน หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ผู้วิจัยให้ครูบรรณารักษ์ที่เข้าฝึกอบรมได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์จากการศึกษานำร่องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือปัจจัยด้านกระบวนการ ข้อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม

($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยผลลัพธ์ ข้อ มีสมรรถนะวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.74) นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าฝึกอบรมว่าควรให้ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่านี้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม จึงทำให้ผลการประเมินด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุดนอกจากนั้นการจัดการฝึกอบรมตามรูปแบบการกำหนดมอบหมายงานมีระยะเวลาน้อยเกินไปทั้งผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่า ควรขยายเวลาหรือปรับเวลาให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งผลการประเมินการใช้รูปแบบด้วยศึกษานำร่องนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงให้การทดลองใช้รูปแบบครั้งต่อไปให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ที่เสนอว่าการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรจะต้องประกอบไปด้วยระบบที่สัมพันธ์กัน 3 ระบบ คือ ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และระบบการประเมินหลักสูตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการในขั้นระบบร่างหลักสูตรฝึกอบรม และพิจารณาตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเมื่อร่างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปใช้จริงโดยการทดลองใช้หลักสูตรแบบนำร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรม

3.2 การอภิปรายการทดลองใช้รูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

หลังจากผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปทดลองศึกษานำร่องกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบแล้วจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่และใช้ในสถานการณ์จริงโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก (สพม.39) จำนวน 26 คน ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบระยะเวลาการฝึกอบรมตามรูปแบบทั้งหมด 3 วัน โดยผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมมีวิทยากรช่วยอีก 1 คน ผลการทดลองใช้รูปแบบที่ควรนำมาอภิปราย มีดังนี้

3.2.1 สมรรถนะวิชาชีพก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้าง

สมรรถนะวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อพิจารณาสมรรถนะวิชาชีพเป็นรายด้านจะพบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ ทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีสมรรถนะวิชาชีพสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากองค์ประกอบของรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าฝึกอบรม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของทาบ่า (Taba, 1962) ที่กำหนดรูปแบบการวางแผนพัฒนาหลักสูตรไว้ 8 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาคัดเลือกเนื้อหา จัดลำดับเนื้อหา คัดเลือกประสบการณ์การเรียน จัดลำดับประสบการณ์การเรียน ประเมินผล และตรวจสอบความเหมาะสมในแต่ละขั้น อีกทั้งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของโบแชมพ์ (Beauchamp, 1981) ที่เป็นแนวคิดเชิงระบบมา

พัฒนารูปแบบหลักสูตรฝึกอบรม นอกจากนั้นยังมาจากการที่ผู้วิจัยประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เน้นการฝึกปฏิบัติ ใช้กระบวนการกลุ่มที่ผู้วิจัยกับวิทยากรคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำให้ผู้เข้าฝึกอบรมอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของโนเลส (Knowles, 1978 อ้างอิงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547) ที่สรุปแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ไว้ว่าผู้ใหญ่ต้องการความสนใจ ต้องการเป็นผู้นำตนเอง ต้องคำถึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะความสามารถในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ วรกุล (2553) ได้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสำนักวิทยบริการ พบว่า ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมตามรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยของทำแบบทดสอบหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินติดตามผลการใช้รูปแบบประเมินโดยผู้บังคับบัญชาของผู้เข้าฝึกอบรมพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในระดับมาก

3.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) แสดงว่าผู้เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบมีองค์ประกอบการพัฒนาอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ระยะเวลาในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.65) ดังนั้นผู้นำรูปแบบไปใช้จึงควรพิจารณาในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม หรืออาจนำเนื้อหาที่จะฝึกอบรมขึ้นไว้บนเว็บไซต์ (Website) ให้ผู้เข้าฝึกอบรมเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (Online) ด้วยตนเองก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิยา รัตนศิริวงศ์วุฒิ (2553) และรจนา ศรีสังวร (2553) ที่ได้พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมวิชาชีพภาคคุเทศก์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนาระบบ การส่งผ่าน และการประเมินรูปแบบ และยังพบผลสัมฤทธิ์ก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$)

4. การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลหลังจากนำรูปแบบไปทดลองใช้เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงองค์ประกอบแต่ละส่วนของรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบ และตามข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

การอภิปรายการประเมินรูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานการประเมินของคณะกรรมการร่วมพัฒนามาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ของสตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam and Others, 2007) ประเมินรูปแบบครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ผลการประเมินรูปแบบตามเกณฑ์ดังกล่าวของผู้เข้าฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมรูปแบบมีความเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) ทั้งนี้ เนื่องจากการที่ผู้วิจัยได้มีการกำหนดการพัฒนาแบบที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนโดยเชื่อมโยงสมรรถนะวิชาชีพที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน มีการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ บูรณาการเนื้อหาสาระ กิจกรรมและสื่อประกอบการเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพทั้ง 3 ด้าน รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีองค์ประกอบของการพัฒนาแบบที่เป็นระบบที่จะเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ว่า รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้จริงในห้องสมุดโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของครูบรรณารักษ์ สอดคล้องกับบริบทของห้องสมุดโรงเรียน และถูกต้องตรงกับสภาพผู้เข้าฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านการจัดการ ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ผลงานวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการประเมินสมรรถนะวิชาชีพ (Professional Competency) ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

1.2 หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาสมรรถนะการเสริมสร้างบรรณารักษ์ในองค์กรสารสนเทศอื่น ๆ ได้ เช่น ห้องสมุดประชาชน

1.3 เนื้อหาสาระในหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพแต่ละด้าน เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตบุคลากรในสายบรรณารักษศาสตร์

สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

1.4 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่และรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้กับครูในกลุ่มสาระอื่น ๆ

1.5 การนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพสำหรับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนไปใช้ควรปรับขยายระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นกว่าเดิม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา หรือ บรรณารักษ์ในห้องสมุดประเภทต่าง ๆ เช่น บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

2.2 ควรทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเฉพาะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์ห้องสมุดโรงเรียน

2.3 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในด้านต่าง ๆ